

Galimų DAV TB ir IVA TB infekcijos perdavimo atvejų valdymas

Santrauka

Uždavinys

Dauginio atsparumo vaistams tuberkulozė (DAV TB) ir itin vaistams atspari tuberkulozė (IVA TB) kelia ypač didelę grėsmę visuomenės sveikatai ir jų valdymas yra sunkus uždavinys vykdant tuberkulozės prevenciją ir kontrolę Europos Sąjungos (ES) ir Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybėse. Daugėjant DAV TB ar IVA TB sergančių žmonių, didėja ir užsikrėsti nuo jų galinčių žmonių skaičius, todėl būtina nustatyti, kas tie žmonės, ir tinkamai valdyti šiuos galimus infekcijos perdavimo atvejus. Valdyti galimus DAV TB ir IVA TB infekcijos perdavimo kitoms žmonėms atvejus ypač sunku, nes gerosios patirties informacijos sukaupta labai nedaug.

Visuomenės sveikatos gairės

Šiame dokumente, kuriame pristatomi naujausi moksliniai duomenys ir ekspertų nuomonės šia tema, pateikiamos gairės tais klausimais, kurie tiesiogiai susiję su galimų DAV TB ir IVA TB infekcijos perdavimo atvejų valdymu. Jis skirtas ES ir EEE valstybių narių visuomenės sveikatos ekspertams ir politikos formuotojams, kurie rengia nacionalines galimų DAV TB ir IVA TB infekcijos perdavimo kitoms žmonėms atvejų valdymo gaires ar rekomendacijas.

Dvi galimybės

Iš vaistams jautrios tuberkulozės atvejų matyti, kad taikant prevencinį gydymą latentinės formos tuberkuloze (LFT) sergantiems žmonėms, galima veiksmingai sumažinti su tuberkuloze sergančiais pacientais bendravusiems infekuotiems žmonėms kylantį pavojų susirgti šia liga. Tokiu modeliu galima vadovautis ir DAV TB bei IVA TB atveju, tačiau šiuo metu nepakanka vaistų, kurie būtų veiksmingi kovojant su DAV TB ir IVA TB infekcija ir kurių sukelti nepageidaujami reiškiniai būtų priimtini kitu požiūriu sveikiems žmonėms.

Be prevencinio gydymo yra ir kita galimybė – teikti informaciją ir stebėti su tuberkuloze sergančiais pacientais bendravusius žmones, kurie, manoma, serga LFT, atidžiai stebint juos klinikinėmis sąlygomis. Tai užtikrina galimybę ankstyvame ligos eigos etape nustatyti tuberkulozės simptomus, o susirgus, kuo anksčiau pradėti gydymą.

Nepakanka tvirtų įrodymų

DAV TB ir IVA TB prevencinio gydymo veiksmingumo įrodymų yra labai nedaug. Prevencinio gydymo teikiamos naudos ir šalutinio poveikio tyrimų rezultatai nėra pakankamai įtikinami. Konsultacijoms šiuo klausimu trūksta tvirtų įrodymų ir pateiktos rekomendacijos pagrįstos daugiausia ekspertų nuomonėmis. Reikėtų pabrėžti, kad nors šiuo metu turimi įrodymai nei patvirtina, nei paneigia prevencinio gydymo šiuo metu turimais vaistais naudą, DAV TB ir IVA TB plitimui stabdyti galima pasinaudoti abiem minėtomis galimybėmis.

Ekspertų nuomonės

Ekspertų grupė pritaria šioms dviem galimybėms – tuberkuloze galėjusių užsikrėsti žmonių prevenciniam gydymui ir (arba) atidžiam jų stebėjimui klinikinėmis sąlygomis. Pagrindinis principas, kuriuo vadovaujasi ekspertų grupė rengdama savo nuomones, yra tas, kad vertinant galimus DAV TB ar IVA TB infekcijos perdavimo atvejus, reikia atlikti išsamų rizikos vertinimą. Atliekant individualų rizikos vertinimą, reikia atsižvelgti į šiuos aspektus: pavojų susirgti tuberkuloze, kylantį žmogui, kuris galėjo užsikrėsti nuo DAV TB sergančio paciento; žmogaus, kuris yra infekcijos šaltinis, ligos jautrumą vaistams ir užsikrėsti galėjusiam žmogui kylančią vaistų sukeltamų nepageidaujamų reiškinių, pradėjus prevencinį gydymą, riziką. IVA TB atveju, medikamentinio gydymo galimybių yra labai nedaug, be to, jų veiksmingumas neįrodytas, todėl šiuo atveju atidus žmogaus stebėjimas tikriausiai yra vienintelė galimybė.

Išvada

Galimus DAV TB ir IVA TB infekcijos perdavimo atvejus reikia valdyti atsižvelgiant į išsamaus individualaus rizikos vertinimo rezultatus, gautus įvertinus prevencinio gydymo riziką ir naudą bei argumentus už ir prieš kiekvienu konkrečiu atveju.

Būtina kuo skubiau atlikti išsamesnius mokslinius dviejų sričių tyrimus, būtent įvertinti nuo DAV TB ir IVA TB sergančių pacientų galėjusių užsikrėsti žmonių prevencinio gydymo naudą ir atlikti prevencinio gydymo programos įgyvendinimo ES ir EEE valstybėse narėse sąnaudų ir naudos analizes. Žinome, kad šiuo metu vykdoma tyrimų, kurie rodo, kad prevencinis gydymas yra naudingas, tačiau šiuos rezultatus reikia patvirtinti išsamesniais tyrimais ir kitomis aplinkybėmis. Be to, rinkoje gali atsirasti daugiau vaistų nuo DAV TB, todėl šį rekomendacinį dokumentą reikės atnaujinti.